

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 340/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 123/2006, uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 1 C 123/2006-394 z 21. novembra 2019, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 928/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 214/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých postupov a rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného

práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 123/2006, uznesením okresného súdu č. k. 1 C 123/2006-394 z 21. novembra 2019, postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 928/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 214/2017.

2. Sťažovateľ podaním z 11. januára 2020 doručeným ústavnému súdu 27. januára 2020 doplnil svoju ústavnú sťažnosť, v zmysle ktorého k porušeniu práv sťažovateľa malo dôjsť aj uznesením okresného súdu č. k. 1 C 123/2006-394 z 21. novembra 2019.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 C 123/2006 domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru danú mu žalovaným – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), 4. mája 2006, určenia, že pracovný pomer trvá, ako aj náhrady mzdy.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 1 C 123/2006-244 z 27. mája 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu, ako aj návrh sťažovateľa na prerušenie konania zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Okresný súd v odôvodnení rozsudku okrem iného uviedol:

„Dňa 26.2.1987 bola uzatvorená pracovná zmluva medzi žalobcom ako zamestnancom a zamestnávateľom [REDAKOVANÉ]. Podľa pracovnej zmluvy žalobca nastúpil do zamestnania dňom 1.3.1987 ako samostatný odborný pracovník - [REDAKOVANÉ] s miestom výkonu práce [REDAKOVANÉ] vysunutá expozícia a pracovisko [REDAKOVANÉ]. Podľa zápisnice z porady konanej dňa 3.5.1989 v [REDAKOVANÉ] žalobca vyhral pracovný spor s bývalým zamestnávateľom a ostal zamestnancom žalovaného. V zápisnici sa uvádza, že žalobca je jediným správcom [REDAKOVANÉ], ktorý zodpovedá za jeho prevádzku a sú mu zodpovední všetci pracovníci hradu.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 20Co/20/1989-108 zo dňa 22.2.1989 bol potvrdený rozsudok Mestského súdu v Košiciach sp. zn. 20C/730/1888-95 zo dňa 17.2.1989 vo výroku o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Konanie bolo vedené na návrh [REDAKOVANÉ] proti žalovanému [REDAKOVANÉ]. Súd bol názoru, že žalobca neporušil pracovnú disciplínu hrubým spôsobom, keď sa odmietol zúčastniť zasadnutia ústavnej rady, ktorá sa konala na [REDAKOVANÉ].

Rozsudkom tunajšieho súdu č. 2C/645/1991-20 zo dňa 23.10.1991, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.12.1991, bola výpoveď z pracovného pomeru daná žalovaným [REDAKOVANÉ] žalobcovi [REDAKOVANÉ] listom zo dňa 29.4.1991 určená za neplatnú. Podľa odôvodnenia tohto rozsudku výpoveď bola daná žalobcovi organizačných dôvodov, žalovaný zrušil funkciu správcu [REDAKOVANÉ] a jeho pracovnú úlohu rozdelil medzi ostatných pracovníkov. Žalovaný požiadal o zmenu organizačnej štruktúry Mestský úrad v Levoči, avšak do doby keď dal žalobcovi výpoveď žiadna organizačná zmena schválená nebola. Okrem toho v čase výpovede žalovaný prijal dvoch strážnikov na Spišský hrad a túto prácu predtým žalobcovi neponúkol. Preto bola výpoveď určená za neplatnú.

Listom zo dňa 20.12.1991 žalovaný vyzval žalobcu na nástup do zamestnania na pôvodné miesto správcu Spišského hradu.

Dňa 28.7.2005 rozhodol Okresný súd Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5C/376/2002-539 vo veci žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovanému [REDAKOVANÉ] tak, že určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalobcu u žalovaného vykonané listom, 30.4.1992 je neplatné. Z odôvodnenia rozsudku bolo zistené, že okamžité skončenie pracovného pomeru bolo dané žalobcovi preto, že dňa 8.4.1992 bez povolenia a vedomia zamestnávateľa opustil pracovisko a svoju neprítomnosť v práci nezdôvodnil, dňa 23.4.1992 zabránil vstupu do [REDAKOVANÉ] pracovníkom [REDAKOVANÉ] a tým im bránil vo vykonávaní ich pracovných úloh a dňa 28.4.1992 odmietol jednat' s riaditeľom múzea pri jeho osobnej návšteve na [REDAKOVANÉ] o plnení pracovných úloh.

Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 6Co/19/2006-607, 6Co/20/2006-607 a 6Co/21/2006-607 okrem iného odmietol odvolanie žalovaného proti uvedenému rozsudku okresného súdu ako oneskorene podané. V uvedenom výroku bolo rozhodnutie Krajského

súdu v Prešove rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/47/2008 zo dňa 25.6.2008 zrušené.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/56/2008-813 zo dňa 16.12.2008 bol uvedený rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zmenený tak, že návrh na určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu u žalovaného vykonaného listom zo dňa 30.4.1992 zamietol. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.12.2008. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/60/2012, 7Cdo/61/2012 zo dňa 25.10.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 3.12.2012, dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.12.2008 sp. zn. 9Co/56/2008 bolo zamietnuté.

Listom zo dňa 6.6.2008 bol žalobca vyzvaný na mediáciu medzi ním a žalovaným vo veci pracovno - právnych sporov, ktoré sa vedú od roku 1992. V odpovedi na tento list žalobca uviedol, že na každom súdnom pojednávaní navrhol žalovanému pre nich prijateľné a výhodné podmienky ukončenia sporu, ktoré žalovaný vždy odmietol. Odmietol tiež výzvu na mimosúdne vyrovnanie náhrady mzdy z dôvodu neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Súhlasil so stretnutím potom, čo si žalovaný splní povinnosť náhrady mzdy.

Dňa 5.5.2006 bola žalobcovi doručená výpoveď z pracovného pomeru č. SNM SM/293/2006 zo dňa 4.5.2006 podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce pre nadbytočnosť s výpovednou lehotou 3 mesiace s tým, že výpoveď bola prerokovaná so Závodným výborom [REDAKOVANÉ] dňa 28.4.2006. Vo výpovedi z pracovného pomeru žalovaný uviedol, že v súvislosti s rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou č. 5C/376/2002 zo dňa 28.7.2005 a Krajského súdu v Prešove č. 6Co/19/2006, 6Co/20/2006, 6Co/21/2006 zo dňa 28.2.2006, ktorým bolo okamžité zrušenie pracovného pomeru určené za neplatné, bola funkcia [REDAKOVANÉ] zrušená prijatím Organizačného poriadku zo 7.12.1992 a táto funkcia nie je ani v Organizačnom poriadku od 1.5.2003 a nemá žiadne vhodné pracovné miesto.

Predmetom toho konania bolo v prvom rade určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru danej žalovaným žalobcovi listom zo dňa 4.5.2006. Dokazovaním v konaní bolo preukázané, že výpoveď žalovaného daná žalobcovi uvedeným listom spĺňa formálne podmienky skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Výpoveď bola daná

písomne a bola žalobcovi doručená do vlastných rúk. Vo výpovedi je vymedzený výpovedný dôvod, pre ktorý výpoveď žalobcovi bola daná.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že Okresným súdom Vranov nad Topľou bolo vedené konanie o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru daného žalovaným žalobcovi listom zo dňa 30.4.1992. V uvedenej veci Okresný súd rozhodol rozsudkom zo dňa 28.7.2005 tak, že určil toto okamžité skončenie pracovného pomeru za neplatné a odvolanie žalovaného proti tomuto rozsudku bolo uznesením Krajského súdu v Prešove z 28.2.2006 odmietnuté, na základe uvedeného preto platil stav, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného naďalej trvá. V uvedenom čase, konkrétne dňa 4.5.2006 tak bola daná Žalobcovi žalovaným výpoveď z pracovného pomeru, ktorá je predmetom tohto konania.

Až rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.6.2008 bolo uznesenie Krajského súdu v Prešove o odmietnutí odvolania zrušené. Vo veci opätovne konal Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo dňa 16.12.2008 zmenil prvostupňový rozsudok a žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru danú žalovaným žalobcovi listom zo dňa 30.4.1992 zamietol. Dovolanie proti tomuto rozsudku bola Najvyšším súdom Slovenskej republiky zamietnuté a tak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť. Na základe uvedeného teda pracovný pomer žalobcu u žalovaného bol ukončený okamžitým skončením pracovného pomeru z 30.4.1992.

Pre rozhodnutie súdu vo veci je rozhodujúci stav v čase jeho rozhodovania (§ 154 O.s.p.). Výpoveď žalovaného žalobcovi bola daná v čase, keď pracovný pomer, na základe vyššie uvedených rozhodnutí netrval. U takejto výpovede nemôžu nastať jej právne účinky vzhľadom na neexistenciu pracovného pomeru. U výpovede z pracovného pomeru, ktorý v čase jej dania neexistoval tak nemohli nastať právne účinky predpokladané Zákonníkom práce, ktoré Zákonník práce s takýmto právnym úkonom spája. Z uvedeného dôvodu nie je daný záujem na určení neplatnosti takejto výpovede a nie je daná ani aktívna legitímácia žalobcu pre takého určenie. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade pracovný pomer medzi účastníkmi konania bol ukončený okamžitým skončením pracovného pomeru z roku 1992 nie daný ani naliehavý právny záujem žalobcu na určení, že pracovný pomer medzi účastníkmi naďalej trvá a žalobcovi neprináleží náhrada mzdy za obdobie po daní

výpovede, keďže jeho pracovný pomer u žalovaného už netrval a bol ukončený v roku 1992.“

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie sťažovateľ aj žalovaný (žalovaný iba proti výroku o trovách, pozn.). Sťažovateľ v odvolaní namietal, že:

- súd pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho splnomocneného zástupcu, napriek jeho ospravedlneniu z neúčasti na pojednávaní,
- súd nevykonával riadne dokazovanie podľa § 120 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), sťažovateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 OSP,
- súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil,
- súd neskúmal, či sú splnené podmienky konania,
- existovala prekážka litispendencie (konanie o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru),
- konal nepríslušný súd – okresný súd, vec totiž súvisí s konaním o okamžitom skončení pracovného pomeru, všetci sudcovia v konaní o okamžitom skončení pracovného pomeru boli vylúčení a vec bola prikázaná Okresnému súdu Vranov nad Topľou,
- aj táto vec je predmetom konania na ústavnom súde, pretože vychádza z právnej veci okamžitého skončenia pracovného pomeru a tvorí jej súčasť, predmetom rozhodovania ústavného súdu je otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie vo veci konania o určenie neplatnosti výpovede,
- súd nesprávne vyhodnotil, že v čase dania výpovede pomer netrval,
- súd konanie neprerušil napriek tomu, že na ústavnom súde bola podaná sťažnosť vo veci okamžitého skončenia pracovného pomeru,
- nepreukázanie skutočností ide na ťarchu žalovaného,
- neboli splnené podmienky pre danie výpovede sťažovateľovi,
- sťažovateľovi nebolo umožnené na záver pojednávania predniesť svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu, právnej stránke veci,
- súd nepostupoval v súlade s § 132 OSP.

6. Krajský súd ako súd odvolací rozhodol rozsudkom č. k. 2 Co 928/2014-280 z 11. novembra 2015 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 104,82 €. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval:

„Odvolacie námietky žalobcu pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej sú nedôvodné. Z vykonaného dokazovania a z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol na pojednávanie dňa 11.10.2013 riadne a včas predvolaný, keďže predvolanie prevzal dňa 24.9.2013 na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 11.10.2013. Správne súd prvého stupňa nezaslal predvolanie aj manželke žalobcu o ktorej žalobca tvrdí, že jej jeho zástupkyňa v tomto konaní, keďže z udelenej plnej moci na pojednávaní dňa 11.10.2013 nevyplýva, že by išlo o plnú moc na celé konanie. V Zápisnici o pojednávaní zo dňa 11.10.2013 sa konštatuje, že pred začatím pojednávania žalobca udelil plnú moc do zápisnice svojej manželke. Z takto protokolovaného údaju nie je možné uzavrieť, že ide o plnú moc v plnom rozsahu a na celé konanie. Zrejme z toho dôvodu správne súd prvého stupňa potom manželke žalobcu predvolanie na pojednávanie nezasielal. Pokiaľ žalobca obdržal včas predvolanie na pojednávanie na deň 27.5.2014, na ktorom bol vyhlásený rozsudok na toto pojednávanie sa bez náležitého ospravedlnenia nedostavil, keďže jednak ospravedlnenie, ktoré zaslal súdu, aj keď bolo písané dňa 23.5.2014 súdu bolo doručené až v deň pojednávania dňa 27.5.2014, pričom zo Zápisnice o pojednávaní nevyplýva, že by súd prvého stupňa mal vedomosť o tom, že žalobca svoju neúčast' na tento deň ospravedlnil. Okrem toho žalobca nepredložil žiadny vážny dôvod svojej neúčasti na pojednávaní, keď v žiadosti o ospravedlnenie uvádza iba to, že jeho manželka je nemocná, preto žiada odročiť pojednávanie na neurčito. Okrem toho, že odvolací súd nepovažuje manželku žalobcu za jeho zástupkyňu, nemožno mať za to, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže sa riadne a včas neospravedlnil napriek riadnemu predvolaniu a nedoložil ani žiadny dôkaz, ktorým by doložil svoju neúčast' na pojednávaní.

Z týchto dôvodov je odvolanie žalobcu, pokiaľ ide o odňatie možnosti konať pred súdom nedôvodné.

Pokiaľ ide o ostatné odvolacie dôvody ani tieto nepovažuje odvolací súd za naplnené. Žalobca vo svojom odvolaní neuvádza v čom vidí nesprávne zhodnotenie skutkového stavu veci a nesprávnu právnu kvalifikáciu.

Žalobca v odvolaní nevytýka súdu prvého stupňa právne hodnotenie v tom smere, že na takejto určovacej žalobe nemá žalobca naliehavý právny záujem, pretože pracovný pomer skončil ešte v r. 1992, tak ako o tom konštatuje právoplatný rozsudok súdu.“

7. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie s poukazom na § 237 ods. 1 písm. g) a f) OSP. V dovolaní namietal, že:

- krajský súd nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie,
- krajský súd neprihliadol na vady konania pred súdom prvej inštancie,
- krajský súd mal preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia, ale aj konanie, ktoré mu predchádzalo, z ktorého rozhodnutie vzišlo,
- krajský súd sa nezaoberal vadami konania, ku ktorým došlo nesprávnym výkladom a aplikáciou ustanovení hmotného a procesného práva,
- krajský súd neprihliadol na to, či sú splnené podmienky konania, tieto splnené neboli, pretože existovala prekážka listispendencie,
- krajský súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, neodôvodnil nevykonanie dôkazov,
- rozhodol vylúčený okresný súd,
- sťažovateľ má na určení neplatnosti výpovede naliehavý právny záujem,
- sťažovateľovi nebola zabezpečená súdna ochrana,
- bolo porušené právo na spravodlivé súdne konanie a rovnosť účastníkov v súdnom konaní,
- sťažovateľ súdu predložil listinný dôkaz, ktorý zakladá dôvod na odročenie a prerušenie pojednávania, čo súdy neakceptovali.

8. V doplnení dovolania vypracovanom právnu zástupkyňou sťažovateľa JUDr. Lechmanovou, ustanovenou mu Centrom právnej pomoci bolo krajskému súdu vytýkané:

- okresný súd, ako aj krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, ich rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- krajský súd nesprávne a nezákonne prejednal vec bez nariadenia pojednávania,

- krajský súd neprihliadol na vady konania pred okresným súdom, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie a odňatie možnosti konať na súde, krajský súd nezohľadnil ani to, že sťažovateľ nebol poučený o práve v súlade s § 120 ods. 4 OSP,

- krajský súd hrubo zanedbal preskúmovaciu činnosť hmotno-právnu, ako aj procesnoprávnu,

- krajský súd sa nezaoberal vadami konania na súde prvého stupňa, súd neprihliadol na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Sťažovateľ považuje za vadu konania aj to, že v jeho právnej veci rozhodoval okresný súd,

- sťažovateľovi nebola zabezpečená súdna ochrana, keďže súd, ktorý rozhodoval v jeho právnej veci, nepovažuje za nezávislý a nestranný,

- zo strany okresného súdu, ako aj krajského súdu došlo k prejedikovaniu konania na najvyššom súde aj krajskom súde, v konaní bolo porušené právo na spravodlivé súdne konanie a zabezpečenie rovnosti účastníkov v súdnom konaní,

- sťažovateľ predložil súdu v konaní listinné dôkazy, ktoré zakladajú dôležitý dôvod, pre ktorý sa pojednávanie malo odročiť a prerušiť. Túto skutočnosť okresný súd opomenul a krajský súd uviedol, že sťažovateľ nič nepredložil,

- sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktoré vo svojich rozhodnutiach uvádzali, že rozhodnutím najvyššieho súdu z 25. júna 2008 bolo uznesenie Krajského súdu v Prešove o odmietnutí odvolania žalovaného zrušené. Vo veci opätovne konal Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo 16. decembra 2008 zmenil prvostupňový rozsudok a žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru danú žalovaným sťažovateľovi listom z 30. apríla 1992 zamietol. Dovolanie proti tomuto rozsudku bolo najvyšším súdom zamietnuté, a tak rozsudok Krajského súdu v Prešove nadobudol právoplatnosť. Na základe uvedeného rozsudku pracovný pomer sťažovateľa u žalovaného skončil okamžitým skončením pracovného pomeru z 30. apríla 1992,

- sťažovateľ na okresnom súde uviedol, že proti tomuto rozsudku vydanému Najvyšším súdom Slovenskej republiky podal ústavnú sťažnosť a žiadal súd, aby konanie na okresnom súde bolo prerušené do rozhodnutia ústavného súdu. Vzhľadom na to, že pri zastupovaní na ústavnom súde je povinné právne zastúpenie advokátom, sťažovateľ

žiadal o priznanie bezplatného právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Do dnešného dňa však o jeho žiadosti nebolo Centrom právnej pomoci rozhodnuté,

- odôvodnenie rozsudkov okresného súdu aj krajského súdu je nepreskúmateľné, nepresvedčivé, súdy nesprávne vyhodnotili skutkový stav,

- dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu trpí vadami podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP a § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), je nesprávny.

9. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 214/2017 z 25. júla 2018 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie odmietol ako procesne neprípustné podľa § 477 písm. c) CSP a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí, uvádza, že ich odôvodnenie je nepreskúmateľné, nepresvedčivé, súdy nesprávne vyhodnotili skutkový stav, ich rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Argumentuje, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu a dovolaní proti rozsudku krajského súdu uviedol množstvo faktov a údajov, na ktoré krajský súd a následne najvyšší súd neprihliadli. Sťažovateľovi týmto bola odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ v rámci ústavnej sťažnosti rekapituluje námietky, ktoré uvádzal v odvolaní proti rozsudku okresného súdu a v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. Popisuje tiež skutkový stav týkajúci sa jeho pracovného pomeru u žalovaného.

11. Sťažovateľ tiež namieta, že v odôvodnení rozsudku okresného súdu je množstvo nepresností, okresný súd zavádzal a prispôbil odôvodnenie vopred účelovo prispôbenému rozhodnutiu. Poukazuje tiež na to, že na okresnom súde sa v občianskoprávných veciach dlhodobo používajú „*nástroje trestného práva*“ (provokácie a zastrašovanie justičnou strážou, jej privolávanie do pojednávacej miestnosti), čo sťažovateľ považuje za neprípustné. Závažnou procesnou chybou okresného súdu je, že rozsudok okresného súdu nebol zaslaný splnomocnenej zástupkyňi sťažovateľa –

████████████████████

12. Argumentácia krajského súdu je podľa sťažovateľa účelová, nesprávna, nepravdivá, zameraná nie na objektívne posúdenie veci, ale „*evokovala ďalšiu obhajobu*

odporcu“. Videnie spravodlivosti je neobjektívne, zaujaté, svojvoľné, čo sa týka najmä JUDr. Miroslava Sogu, ktorý vo viacerých veciach kryje okresný súd, ako aj JUDr. Stanislavu Semanovú.

13. Sťažovateľovi bola Centrom právnej pomoci ustanovená advokátka JUDr. Lechmanová, ktorá bez vedomia sťažovateľa upravila jeho dovolanie (na doplnenie ktorého bol vyzvaný súdom) tak, že z neho vynechala dovolací dôvod podľa § 237 písm. g) OSP. Po tomto „*podraze*“ Centrum právnej pomoci sťažovateľovi na dovolacie konanie určilo advokáta JUDr. Bodnára. Od 16. apríla 2018 teda v dovolacom konaní sťažovateľa zastupoval JUDr. Bodnár, už nie JUDr. Lechmanová. Následne bol Centrom právnej pomoci sťažovateľovi 16. augusta 2018 ustanovený advokát JUDr. Kovanič. V čase rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľa nezastupovala JUDr. Lechmanová.

14. V celom konaní od roku 1992 ide podľa sťažovateľa o korupciu, zneužitie práva verejných činiteľov, zamedzenie prístupu k spravodlivému, objektívnemu a zákonnému prejednaniu veci.

15. Vo vzťahu k dodržaniu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že okresný súd nesprávne doručil uznesenie najvyššieho súdu JUDr. Lechmanovej, ktorá v čase vydania uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľa nezastupovala. JUDr. Lechmanová uznesenie najvyššieho súdu zaslala sťažovateľovi 24. augusta 2018, ktoré si sťažovateľ prevzal 14. septembra 2018.

16. Pokiaľ ide o právne zastúpenie sťažovateľa pred ústavným súdom, sťažovateľ uviedol, že podaním z 20. septembra 2018 požiadal Centrum právnej pomoci o určenie kvalifikovaného právneho zástupcu vo veci ústavnej sťažnosti. Do podania ústavnej sťažnosti Centrum právnej pomoci o žiadosti sťažovateľa nerozhodlo.

17. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, priznal sťažovateľovi primerané finančné

zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu.

18. Sťažovateľ v doplnení ústavnej sťažnosti z 11. decembra 2019 doručenom ústavnému súdu 13. decembra 2019 uviedol, že Centrum právnej pomoci odmieta poskytovať právnu pomoc vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre porušenie základných práv a slobôd uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že právna vec, s ktorou sa žiadateľ obrátil na Centrum právnej pomoci, je zrejme bezúspešná. Proti tomuto rozhodnutiu Centra právnej pomoci zo 17. januára 2019, ktorým sťažovateľovi nebol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci, podal sťažovateľ správnu žalobu. Konanie o správnej žalobe je vedené na krajskom súde pod sp. zn. 6 S 39/2019, pričom vec nie je dosiaľ skončená.

19. Sťažovateľ opätovne uviedol, že uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené neoprávnenej osobe JUDr. Lechmanovej, ktorá ho v tom čase už nezastupovala. Po vyše roku od doručenia uznesenia najvyššieho súdu okresný súd sťažovateľovi doručil uznesenie najvyššieho súdu, a to 11. októbra 2019. Duplicitným doručením uznesenia najvyššieho súdu bol porušený zákon. Zákon súdu neumožňuje opakovane zasielať tie isté rozhodnutia. Je vecou ústavného súdu posúdiť, či je uznesenie najvyššieho súdu vôbec právoplatné.

20. V doplnení ústavnej sťažnosti z 11. januára 2020 doručenom ústavnému súdu 27. januára 2020 sťažovateľ uviedol, že okresný súd uznesením č. k. 1 C 123/2006-370 z 15. mája 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť právnomu zástupcovi žalovaného náhradu trov dovolacieho konania v sume 153,68 € v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. V predmetnom uznesení okresný súd poukazuje na rozsudok okresného súdu, rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu. Aj toto uznesenie okresný súd zaslal neoprávnenej osobe JUDr. Lechmanovej, a to 19. júna 2019. Proti uzneseniu z 15. mája 2019 sťažovateľ podal sťažnosť. Okresný súd uznesením č. k. 1 C 123/2006-394 z 21. novembra 2019 sťažnosť sťažovateľa zamietol, náhradu trov konania o sťažnosti žalovanému nepriznal.

21. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda aj uznesenie okresného súdu č. k. 1 C 123/2006-394 z 21. novembra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2019“). Sťažovateľ namieta, že uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2019 vydala zaujatá sudkyňa JUDr. Stanislava Semanová ako členka okresného súdu, ktorý bol vylúčený ako celok. Uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2019 sa opiera o uznesenie najvyššieho súdu, ktoré nebolo riadne doručené sťažovateľovi, po vyše roku bolo doručované druhýkrát, keď prvýkrát bolo doručené neoprávnenej osobe JUDr. Lechmanovej. Okresný súd v bode 3 odôvodnenia uvádza, že uznesenie z 15. mája 2019 bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa 19. júna 2019. Súd tiež uvádza, že o odvolaní plnomocenstva právnu zástupkyňou sťažovateľa sa dozvedel až zo sťažnosti a že toto nebolo súdu oznámené JUDr. Lechmanovou ani Centrom právnej pomoci. Sťažovateľ má podľa svojho tvrdenia viaceré dôkazy, že Centrum právnej pomoci aj okresný súd promptne najvyšší súd písomne informujú, ak dôjde k zmene advokáta, ak Centrum právnej pomoci odníme nárok na právnu pomoc, aby sa na najvyššom súde zastavilo konanie z procesných dôvodov (povinné právne zastúpenie), a tak znemožnili sťažovateľovi konať pred súdom vo veci samej.

22. Konanie o správnej žalobe vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 6 S 39/2019 dosiaľ nie je skončené. Podľa tvrdenia sťažovateľa bude úlohou kvalifikovaného advokáta doplniť ústavnú sťažnosť z 11. novembra 2018, doplnenie z 11. decembra 2019 aj toto druhé doplnenie z 11. januára 2020 tak, aby ústavná sťažnosť spĺňala kvalifikované a zákonné požiadavky na ústavnú sťažnosť.

23. Vec napadla ústavnému súdu 19. novembra 2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola táto vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1

schváleného 27. mája 2020 je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský (predseda senátu) a sudcovia Ivan Fiačan a Peter Straka.

II.

Relevantná právna úprava

24. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

25. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

26. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je v časti regulujúcej konanie pred ústavným súdom od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

27. Podľa § 246 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak nie je ďalej ustanovené inak, použije sa tento zákon aj na konania začaté do 28. februára 2019.

28. Podľa § 246 ods. 2 zákona o ústavnom súde právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

29. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

30. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

31. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

32. Podľa § 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

33. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

34. Vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, a preto prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

35. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných

na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

36. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov.

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu

37. Sťažovateľ okresnému súdu v ústavnej sťažnosti vytýka nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie veci, neodôvodnenosť, arbitrárnosť rozsudku okresného súdu a pochybenie okresného súdu pri doručovaní uznesenia najvyššieho súdu.

38. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

39. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

40. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania postupu, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku a preskúmania rozsudku okresného súdu (ako aktu, ktorý je výsledkom procesného postupu súdu) využitím prostriedku nápravy, a to odvolania, ktoré sťažovateľ napokon pred podaním ústavnej sťažnosti aj účinne využil a o tomto jeho odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu. Preto právomoc krajského súdu na preskúmanie rozsudku a postupu okresného súdu, ktorý mu predchádzal, vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

41. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa pochybenia okresného súdu pri doručovaní uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi ústavný súd konštatuje, že pokiaľ okresný súd dospel k záveru, že skôr vykonané doručenie uznesenia najvyššieho súdu k rukám JUDr. Lechmanovej nebolo právne účinné a malo byť doručené priamo sťažovateľovi, v dôsledku čoho uznesenie najvyššieho súdu dodatočne zaslal priamo k rukám sťažovateľa, uvedený postup nemožno považovať za priečiaci sa zákonu. Súdu z Civilného sporového poriadku vyplýva povinnosť riadne doručiť rozhodnutie súdu strane sporu, a preto v prípade, že pri doručovaní dôjde k pochybeniu, súd nielen môže, ale aj musí zabezpečiť nápravu a písomnosť doručiť právne účinným spôsobom, určeným na vec sa vzťahujúcimi procesnými právnymi normami. Je zrejmé, že uznesenie najvyššieho súdu sa dostalo do dispozičnej sféry sťažovateľa ako strany sporu, keď toto mu bolo zaslané JUDr. Lechmanovou a sťažovateľ si ho prevzal 14. septembra 2018, čo sťažovateľ vyslovene uvádza v ústavnej sťažnosti, a neskôr mu bolo doručené aj priamo okresným súdom 11. októbra 2019. Skutočnosť, že sťažovateľ v konečnom dôsledku dostal uznesenie najvyššieho súdu dvakrát, nie je pochybením okresného súdu, ktoré by predstavovalo ústavnoprávne relevantný zásah do sťažovateľovho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za tohto stavu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv postupom okresného súdu spočívajúcim v opakovanom doručovaní

uznesenia najvyššieho súdu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu

42. Sťažovateľ poukazuje (v ústavnej sťažnosti, ako aj v dovolaní proti rozsudku krajského súdu) na skutočnosť, že rozsudok krajského súdu trpí vadami podľa § 237 ods. 1 písm. f) a g) OSP, namieta tiež existenciu prekážky litispencie, resp. *rei iudicatae*. Pokiaľ sťažovateľ krajskému súdu vytýka takéto vady zmätočnosti vymedzené v § 237 ods. 1 OSP (sťažovateľ uvádza procesné pochybenia týkajúce sa dokazovania, pojednávania a pod., rozhodovanie vylúčeného sudcu, súdu, nedostatok podmienok konania), k tomuto ústavný súd konštatuje, že skúmanie existencie predmetných nedostatkov spadalo do kompetencie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorý bol podľa Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania dovolania proti rozsudku krajského súdu povinný skúmať prípadnú existenciu predmetných väd zmätočnosti vymedzených v § 237 ods. 1 OSP z úradnej povinnosti, teda aj v prípade, ak by ich sťažovateľ v dovolaní vyslovene nenamietal. Vzhľadom na to, že posúdenie existencie väd zmätočnosti prináležalo na základe dovolania podaného sťažovateľom najvyššiemu súdu, ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti konštatuje, že nie je daná jeho právomoc na jej meritórne posúdenie. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

43. Ústavný súd konštatuje, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo

k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, III. ÚS 337/2018).

44. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

45. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

46. Sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Podľa ústavného súdu rozsudok krajského súdu (v spojení s jemu predchádzajúcim rozsudkom okresného súdu, ktoré je z hľadiska ich odôvodnení potrebné vnímať ako celok) nevykazuje nedostatky jeho odôvodnenia takej intenzity, ktoré by dosahovali ústavno-právnu relevanciu. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa zaoberal posúdením odvolacích námietok procesnoprávnej povahy, ako aj námietkami týkajúcimi sa posúdenia veci samej.

47. Vo vzťahu k namietanému právnemu posúdeniu veci samej krajským súdom ústavný súd uvádza, že krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, podľa ktorého za stavu, keď bol pracovný pomer sťažovateľa ukončený na základe okamžitého skončenia

pracovného pomeru z 30. apríla 1992, v čase dania výpovede sťažovateľovi 4. mája 2006 teda jeho pracovný pomer už netrval. Výpoveď zo 4. mája 2006 tak nemohla vyvolať účinky predpokladané Zákonníkom práce, preto sťažovateľ nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti výpovede zo 4. mája 2006 a na určení, že pracovný pomer naďalej trvá. Ústavný súd konštatuje, že predmetné závery celkom zjavne nemožno označiť za svojvoľné, ústavne neudržateľné, popierajúce zmysel relevantných, na vec sa vzťahujúcich právnych noriem. Žaloba sťažovateľa o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru listom z 30. apríla 1992 (konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 376/2002) bola v konečnom dôsledku zamietnutá (rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9 Co 56/2008-813 zo 16. decembra 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť a dovolanie proti tomuto rozsudku bolo zamietnuté rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 60/2012, 7 Cdo 61/2012 z 25. októbra 2012). Ako už ústavný súd uviedol, podanie sťažovateľa označené ako „*Sťažnosť proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 60/2012, 7 Cdo 61/2012 zo dňa 25. 10. 2012*“ bolo ústavným súdom prípisom z 3. júla 2013 odložené (vec vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 10243/2013), keďže toto podanie nebolo možné považovať za návrh na začatie konania.

48. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je relevantnou okolnosť, keď rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5 C 376/2002-539 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 19/2016-607, 6 Co 20/2006-607, 6 Co 21/2006-607 bolo žalobe sťažovateľa o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru prvotne vyhovené, pretože uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Co 19/2016-607, 6 Co 20/2006-607 a 6 Co 21/2006-607 bolo vo výroku o odmietnutí odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou najvyšším súdom (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 47/2008 z 25. júna 2008) zrušené, v dôsledku čoho Krajský súd v Prešove rozhodoval o odvolaní opätovne, a to už uvedeným rozsudkom č. k. 9 Co 56/2008-813 zo 16. decembra 2008, ktorým žalobu zamietol.

49. Napriek tomu, že v zásade ústavnému súdu neprislúcha rozvíjať alebo dopĺňať právne závery všeobecných súdov, v záujme presvedčivosti tohto uznesenia a reagujúc na námietky sťažovateľa obsiahnuté v ústavnej sťažnosti ústavný súd pre úplnosť uvádza,

že pokiaľ sťažovateľ navrhoval prerušiť konanie o určenie neplatnosti výpovede zo 4. mája 2006 z dôvodu podania ústavnej sťažnosti proti druhému rozhodnutiu najvyššieho súdu vo veci okamžitého skončenia pracovného pomeru (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 60/2012, 7 Cdo 61/2012 z 25. 10. 2012), pričom jeho návrh bol okresným súdom zamietnutý, zjavne išlo o návrh sťažovateľa podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, podľa ktorého má súd možnosť, nie povinnosť konanie prerušiť. V zmysle súdnej praxe v zásade dovolacie konanie alebo konanie na ústavnom súde samo osebe nie je dôvodom na prerušenie súdneho konania. Navyše, ako vyplýva z rozsudku okresného súdu, sťažovateľ síce návrh na prerušenie konania odôvodňoval podaním ústavnej sťažnosti, súdu však nepreukázal (napriek výzve súdu), že k podaniu ústavnej sťažnosti reálne došlo a čo je obsahom ústavnej sťažnosti. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že neprerušenie konania okresného súdu sp. zn. 1 C 123/2006 nemožno považovať za zásah do sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani do práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

50. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, podstata tohto článku ústavy spočíva v zakotvení práva osoby (fyzickej alebo právnickej) obrátiť sa na všeobecný súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy v prípade, ak sa táto osoba považuje za ukrátenú na svojich právach rozhodnutím takého orgánu. Je teda už na prvý pohľad zrejmé, že v danej veci chýba akákoľvek príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a ním napadnutým postupom, rozsudkom krajského súdu, ktorý nerozhodoval o zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy.

51. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že nezistil existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom, rozsudkom krajského súdu (ako výsledkom procesného postupu krajského súdu) v časti namietaných nedostatkov odôvodnenia rozhodnutia a nesprávneho právneho posúdenia veci, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu

52. Ústavný súd uvádza, že všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je aj Občiansky súdny poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 236 a nasl. OSP). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), resp. ak všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavno-procesnými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

53. Ústavný súd tiež podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

54. Ústavný súd poznamenáva, že v zmysle svojej judikatúry považuje za arbitrárne či zjavne neodôvodnené len tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový

a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

55. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vyrovnal s dôvodmi sťažovateľa, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako procesne neprípustné.

56. Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárne a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku alebo Civilného sporového poriadku. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu procesné právne normy výslovne umožňujú, a aj preto použitý spôsob v konkrétnom prípade neznamena odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Najvyšší súd poskytol logické, zrozumiteľné argumenty, ktorými adekvátne reagoval na dovolacie námietky sťažovateľa.

57. Sťažovateľove námietky týkajúce sa procesných pochybení krajského súdu (dokazovanie, pojednávanie) najvyšší súd vyhodnotil ako neopodstatnené, pričom vyčerpávajúco tieto svoje závery zdôvodnil (bod 14 až 28 uznesenia najvyššieho súdu).

58. Ústavný súd uvádza, že podľa Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania dovolania bol najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 242 ods. 1 druhej vety povinný prihliadať na vady zmätočnosti vymedzené v § 237 ods. 1 OSP, teda aj na eventuálne vady spočívajúce v tom, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (*res iudicata*) alebo že v tej istej veci sa už prv začalo konanie (*litispendencia*). Z uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd si bol vedomý tejto svojej povinnosti a existenciu väd zmätočnosti skúmal, čo vyplýva z bodu 12 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, pričom takéto vady nezistil.

59. Pre úplnosť ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ v dovolaní síce namietal existenciu prekážky konania – litispendenciu, túto námietku však nijako bližšie nekonkretizoval. Obsah ústavnej sťažnosti indikuje, že sťažovateľ považuje konanie o žalobe o určenie neplatnosti výpovede zo 4. mája 2006 za súčasť, pokračovanie konania o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 30. apríla 1992. Ústavný súd uvádza, že prekážka litispendencie bráni tomu, aby na súde prebiehalo súčasne viacero konaní v tej istej veci. O tú istú vec ide v prípade, ak ide o konanie medzi tými istými účastníkmi (stranami sporu) a ak je totožný predmet sporu a skutkové okolnosti, z ktorých je uplatnené právo vyvodzované. V prípade uvedených konaní sťažovateľa nie je splnená podmienka totožnosti veci, pretože konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 376/2002 sa týkalo právneho úkonu – okamžitého skončenia pracovného pomeru z 30. apríla 1992, zatiaľ čo konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 1 C 123/2006 sa týkalo určenia neplatnosti výpovede zo 4. mája 2006. Aj keď sa teda obe konania týkali pracovného pomeru sťažovateľa u identického žalovaného, ich predmet nebol rovnaký, predmetom konaní bolo posúdenie ne/platnosti rozdielnych právnych úkonov žalovaného, a preto ani prebiehajúce konanie o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru (v tom čase v štádiu dovolacieho konania) nebránilo vo vedení, pokračovaní v (neskôr začatom) konaní o určenie neplatnosti výpovede zo 4. mája 2006.

60. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že v doplnení dovolania vykonaného JUDr. Lechmanovou, ktorá mu bola ustanovená ako právna zástupkyňa Centrom právnej pomoci na zastupovanie v dovolacom konaní, nebol (na rozdiel od dovolania sťažovateľa z 2. februára 2016) uvedený dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. g) OSP. Ústavný súd k tomuto konštatuje, že neuvedenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. g) OSP v doplnení dovolania nemalo za následok nezaobranie sa najvyššieho súdu existenciou vady podľa § 237 ods. 1 písm. g) OSP. Z uznesenia najvyššieho súde nepochybne vyplýva, že najvyšší súd skúmal existenciu vady podľa § 237 ods. 1 písm. g) OSP (bod 35 až 41 uznesenia najvyššieho súdu), pričom nezistil, že by obsah súdneho spisu indikoval existenciu dôvodov opodstatňujúcich vylúčenie sudcu, ktorý rozhodoval vo veci sťažovateľa.

61. Dovolací súd sa vyjadril aj k námietke nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu (bod 29 až 33 uznesenia najvyššieho súdu).

62. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd opätovne poukazuje na to, že podstata tohto článku ústavy spočíva v zakotvení práva osoby (fyzickej alebo právnickej) obrátiť sa na všeobecný súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy v prípade, ak sa táto osoba považuje za ukrátenú na svojich právach rozhodnutím takého orgánu. Je teda už na prvý pohľad zrejmé, že v danej veci chýba akákoľvek príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a ňou napadnutým postupom, uznesením najvyššieho súdu, ktoré nerozhodovali o zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy.

63. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle, neodôvodnenosti a ústavný súd ho považuje za ústavne udržateľné. Keďže ústavný súd nezistil existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom, uznesením najvyššieho súdu, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu z 21. novembra 2019

64. Sťažovateľ v doplnení ústavnej sťažnosti namietal, že uznesenie z 21. novembra 2019, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 15. mája 2019, bolo vydané zaujatou sudkyňou a opiera sa o uznesenie najvyššieho súdu, pri doručovaní ktorého bol porušený zákon.

65. K predmetným argumentom ústavný súd konštatuje, že nedospel k záveru o existencii možnej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 ústavy, a postupom, uznesením najvyššieho súdu, a zároveň je zrejmé, že uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené (jeho doposlaním sťažovateľovi od JUDr. Lechmanovej, ako aj priamo okresným

súdom). Pokiaľ sa teda uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2019 (a jemu predchádzajúce uznesenie vyššieho súdneho úradníka o trovách dovolacieho konania z 15. mája 2019) opiera o uznesenie najvyššieho súdu, táto okolnosť sama osebe nespôsobuje ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu z 21. novembra 2019.

66. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa, že uznesenie okresného súdu z 21. novembra 2019 vydala zaujatá sudkyňa JUDr. Stanislava Semanová (s poukazom na to, že vylúčený bol okresný súd ako celok), ústavný súd zdôrazňuje, že námietku, že vo veci rozhodoval vylúčený súd, sťažovateľ uvádzal v konaní pred všeobecnými súdmi už skôr, pričom najvyšší súd v uznesení najvyššieho súdu predmetnú námietku nevyhodnotil ako opodstatnenú a tento svoj záver náležite, vyčerpávajúco odôvodnil. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (resp. jej doplnení) neuvádza, že by sa po rozhodnutí najvyššieho súdu dozvedel o nových, jemu doteraz neznámych okolnostiach odôvodňujúcich vylúčenie JUDr. Semanovej z konania a rozhodovania vo veci sp. zn. 1 C 123/2006, resp. vylúčenie všetkých sudcov okresného súdu.

67. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka z 15. mája 2019 bolo rovnako ako uznesenie najvyššieho súdu nesprávne doručované JUDr. Lechmanovej, k tomuto ústavný súd pre úplnosť uvádza, že z podania z 11. januára 2020, ktorým sťažovateľ doplnil svoju ústavnú sťažnosť, je zrejmé, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka z 15. mája 2019 sa dostalo do dispozičnej sféry sťažovateľa a sťažovateľ sa s ním riadne oboznámil, keďže proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením z 21. novembra 2011.

68. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že z argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a jej doplnení nezistil žiadne okolnosti, ktoré by indikovali možné porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu z 21. novembra 2019, a preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv uznesením okresného súdu z 21. novembra 2019 odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

69. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa vymedzených v petite sťažnosti (zrušenie rozhodnutia, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania, odloženie vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu